Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ГРУДНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 15, 1955. No. 241. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ ЗБІЛЬШИТИ ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ НА $1,000,000,000

МАЙЖЕ ПОЛОВИНА ОБОРОННОГО БЮДЖЕТУ ПРИЗНАЧЕНА НА ЛЕТУНСТВО; ОБИДВІ ПАРТІЇ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ ВИДАТКІВ НА ОБОРОНУ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер предложив провідникам обох партій проєкт оборонного бюджету на 1957 рік і проєктує збільшити видатки на оборону країни на один більйон долярів, в порівнянні з цьогорічним оборонним бюджетом, який кінчається 30 червня 1956 року. Згідно з проєктом Президента оборонний бюджет на 1957 рік має становити 35,500,000,000 долярів, а ще минулого тижня секретар оборони Чарлз Вилсон заявив, що оборонний бюджет на найближчий фінансовий рік становитиме тільки 35 більйонів долярів. В політичних колах думають, що треба було збільшити передбачені видатки на оборону тому, що збільшилися кошти праці і сирівців та тому, що треба дещо збільшити видатки на будову літаків і керованих стрілен, бо майже половина оборонного бюджету призначена на летунство. Згідно з заявою авторитетних кол оборонний бюджет розділений буде таким способом: летунство — 16,500,000,000 долярів; армія — 8,600,000,000 долярів; фльота — 9,700,000,000 долярів; на емеритури воякам — 700,000,000 долярів; на летунство збільшено видатки на 600,000,000 дол., на армію 100,000,000 долярів і на фльоту 200,000,000 долярів. Немає певности, чи будуть збільшені видатки на допомогу закордонові, які в цьому фінансовому році становлять 2,700,000,000 долярів. Демократична більшість в Конґресі не залишає найменшого сумніву, що підтримуватиме урядовий проєкт про збільшення видатків на оборону і на те, щоб і надалі продовжувати так звану „холодну війну". Деякі демократи гадають, що Президент замало проєктує збільшити видатки на оборону. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн заявив, що росіяни роб-

Сенатор Волтер Ф. Джордж, голова сенатської Комісії для Закордонних Справ, перед зустрічею провідників Конґресу з президентом Айзенгавером.

лять все, що тільки можливе, щоб здобути на свій бік ті держави, які були невтральні в спорі між вільним світом і комунізмом. „Тому, казав, Рейберн, ми мусимо видавати гроші, щоб зробити цю країну найсильнішою в світі." — Рейберн натякнув на те, що можливо, демократи старатимуться про збільшення видатків на оборону. В загальному демократи вдоволені з президентового проєкту збільшення видатків на оборону країни. Представник демократів впливовий сенатор Волтер Ф. Джордж заявив, що Президент веде двопартійну закордонну й оборонну політику, і що він, Джордж, вдоволений з неї, бо вона йде по „консервативній лінії". — Спікер Палати Репрезентантів Рейберн заявив, що конференція з Айзенгавером не буде в дійсності двопартійна, бо уряд інформував демократів тільки про те, що йому подобалося.

Фірма Діксон-Єйтс домагається від уряду 3.5 мільйона відшкодування

Вашингтон. — Фірма Діксон-Єйтс внесла до Суду ЗДА для Відшкодувань скаргу, в якій домагається 3,534,778 долярів відшкодування за те, що уряд уневажнив контракт про збудування електрівні в Долині Теннессі. Один із директорів цієї фірми Едґар Г. Діксон заявив таке: „Цей контракт із урядом був важний впродовж шістьох місяців, і під час того ми почали виконувати деякі праці". Демократи критикували цей контракт уряду з фірмою Діксон-Єйтс, бо вони проти того, щоб до державного підприємства втягати приватну фірму. Коли місто Мемфіс заявило, що воно само збудує електрівню для Комісії Атомової Енерґії, тоді, в липні цього року, президент Айзенгавер уневажнив контракт із фірмою Діксон Єйтс. Та фірма домагається, щоб уряд звернув їй ті видатки, які вона мала у зв'язку з будовою електрівні ще перед скасуванням контракту.

В АМЕРИЦІ

● **У нюйоркському шпиталі** померла 99-річна вчителька Ґетті Димстер Флайд, яка вже вчителювала за президента Ґрента (1869—1876). Вона народилася 1856 року і в 16 році почала вчителювати по сільських школах, дістаючи на тиждень три доляри, харч та мешкання. Пізніше її платня становила вже шість долярів. Харч діставала вона від батьків своїх учнів, кожного тижня в іншій хаті.

● **В місті Силванія,** Джорджія, впав легкий сніг. Місцеві мешканці твердять, що не бачили снігу вже 20 років.

● **Уруґвайський президент** Луїс Ватле Беррес, який перебуває тепер в цій країні, разом із своєю дружиною і двома синами відвідав в Ню Йорку біржу, щоб запізнатися з тим, як працює ця найбільша в світі біржа.

● **Американський** корабель „Ґлейсієр" при сильному вітрі продовжує плавбу до Антарктики, де має вести наукові досліди під час геофізичного року. Хвилі на океані досягають 20 стіп висоти. В грудні на Південній Півкулі починається літо, але в околицях Південного бігуна холодно навіть влітку.

● **У Давсані** на території Юкон (Канада) 13-го грудня температура становила 54 ступні нижче зера. Маса холодного повітря посувається в південному напрямі до Канади і ЗДА.

● **Совєтський амбасадор** в Мехіко Анатолій Ґ. Кулаценов разом із секретарем амбасади Борисом Касенценим відвідав республіку Еквадор, хоч СССР не має дипломатичних зв'язків із тією країною. Еквадор має непорозуміння в справі кордонів із Республікою Перу.

● **„Неапольський чарівник",** сивоволосий Ахіллес Д'Анджельо, який проживає в Римі, віщує, що в 1956 році в американському Білому Домі буде зміна. Крім того, він передбачає переворот в Кремлі, внаслідок чого „генеральний секретар комуністичної партії вестиме політику Сталіна".

● **Парох** римо - католицької церкви Ісуса Христа в Стемфорді, Конн., у церковному бюлетені закликав парохіян не продавати своїх будинків неграм. Канцлер дієцезії в Бріджпорті монсіньйор Куртіс заявив, що цей заклик незгідний з католицьким ученням і практикою. Бюлетень друкований польською і англійською мовами. Парох заявив, що він не думав про дискримінацію, а тільки хоче тримати своїх парохіян близько костелу.

● **У місті Ню Йорку** плянують збудувати в наступному році 29 нових шкіл, в яких зможуть навчатися 34,700 дітей. Ці школи коштуватимуть 105,500,000 долярів.

Плянують збудувати 85,000-тонновий атомовий літаконосець

Норфолк, Вірджінія. — Представник фльоти повідомляє, що в 1957 році команда фльоти жадатиме фондів на побудову першого в світі атомового літаконосця поємности 85,000 тонн. Видатки на його будову мають бути визначені в оборонному бюджеті на фінансовий рік, який починається 1 липня 1957 року. Атомовий літаконосець-велетень буде значно різнитися від літаконосців типу „Форрестол", поємність яких виносить 60,000 тонн", а довгота 1,038 стіп. Атомовий літаконосець матиме 1,000 стіп довжини і аж вісім атомових печей, що ґарантуватимуть його справність на випадок пошкодження внаслідок бойових дій якоїсь печі. На цьому літаконосці буде можна перевозити керовані стрільна, що їх досі перевозили на бойових кружляках, відповідно перероблених, „Бостоні" і „Кенберрі". Підсекретар фльоти Томас С. Ґейтес заявив, що впродовж найближчих двох років, можливо, перебудують на атомові кораблі також два нищильники.

Міні твердить, що Неру і Тіто допомагають комуністам

Ню Йорк, Н. Й. — Новообраний голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні промовляв на прийнятті Крайової Релігійної і Робітничої Фундації в готелі „Коммодор" і сказав, що індійський прем'єр міністрів Неру і юґославський маршал Тіто — це союзники ровійського комунізму. „Неру і Тіто не є невтральні", казав Міні, — представник 15,000,000 зорганізованих робітників. „Вони помічники і союзники комунізму", що проявляється в їхніх ділах, хоч цього і не видко в їхніх дипломатичних словах. Міні гостро виступав також проти американських „лібералів" за те, що не поборюють комунізму з усією силою. Ці „лібералі" повинні, на думку Міні, всіми засобами боротися проти комунізму, бо тільки, тим способом зможуть довести, що вони проти комунізму. На цьому прийнятті було присутніх 1,500 осіб, представників священства і зорганізованого робітництва.

Зменшення податків можливе аж після збалансованого бюджету

Вашингтон. — Президент Айзенгавер конферував із республіканськими провідниками про свою програму в ділянці законодавства на найближчій сесії 84-го Конґресу і висловив надію, що вже в цьому фінансовому році можна буде мати бездефіцитовий бюджет. Якщо ця надія сповниться, тоді можна буде проєктувати зменшити податки для різних груп населення. — Покищо уряд не плянує зменшувати податки, і обіцяє зробити це аж за кілька місяців, коли вже дійсно буде видко, що прибутки державної скарбниці перевищують її видатки. Наради республіканських провідників тривали від 8:30 перед полуднем до 6:30 по полудні, але Президент виходив після обіду на двогодинний відпочинок, згідно з приписом лікарів. На цих нарадах вирішили допомогти фармерам, яких прибутки і надалі зменшуються. Вирішено, що Президент знову внесе до Конґресу ті законопроєкти, які відкинув попередній Конґрес (про будівельну програму, будову шкіл і зміну робітничого закону Тефта-Гартлі). 13 грудня Президент нараджувався з демократичними й республіканськими провідниками про закордонну політику та про безпеку країни, а після того відїде на відпочинок до Ґеттисбурґу.

КАЛЕНДАР „СВОБОДИ" НА 1956 РІК УЖЕ В РОЗСИЛЦІ

Уже з початком цього тижня Адміністрація „Свободи" почала висилку багатоілюстрованого Календаря „Свободи" на 1956 рік. Календар висилається на адреси усіх передплатників „Свободи" і тому, з уваги на великий тираж, висилка потриває кілька днів. Календар „Свободи" на 1956 рік, присвячений 100-им роковинам народження Івана Франка, має в тексті основну статтю про цього Великого Сина України, написану д-ром Лукою Луцевим, інтересні фрагменти про „Любов у житті Ів. Франка" різних авторів, як теж вірші самого Франка і його портрет. На окрему увагу заслуговує публікація припадково відкритих листів великого українського майстра пісні Олександра Мишуги до його приятельки і повірниці п-ні Варвари (Мані) Літинської та збірка „Україна в поезії". В календарі, крім багатого календарного матеріялу (місяці в році, що таке календар, поазбучний виказ слов'янських святих ,державні свята в різних країнах, порівняння часу та мір і т. п.), надруковані праці таких авторів (у порядку їх поміщення в календарі): О. Тарнавський, Лука Луців, Ол. Гай-Головко, Вол. Дорошенко, Б. Бобинський, В. Мудрий, А. Драган, Д. Галичин, О. Грицай, Я. Падох, Б. Кравців, В. Січинський, М. Палій, М. Гайворонський, Ст. Куропась, І. Кедрин, В. Запаринюк, Ікер, Я. Климовський, В. Вальченко, І. Костюк, Ф. Мелешко, Є. Жарський, О. Решетило, Б. Галайчук, Я. Гриневич, Ф. Наумик, Ш. Горделадзе та інші. В календарі є окремий англомовний розділ із статтями проф. Кларенса Меннінґа, Йосипи Гібайло-Ґібонс, Меланії Мілянович та уривком з „Тигроловів" І. Багряного у перекладі А. Ґнідя. До кожного місяця в році доданий відповідний до нього вірш. У тексті є 66 ілюстрацій, в цьому численні малюнки, приготовані нашими мистцями: М. Левицьким, П. Холодним, мол., М. Бутовичем і М. Михалевичем. Календар має 144 сторінки та мистецьку обкладинку, а його великий тираж дозволив, не зважаючи на великі кошти друку, встановити за нього мінімальну ціну: один доляр, вже разом з пересилкою та з оплаченою і готово заадресованою зворотною ковертою для пересилки належности. Календар розсилається із супровідним листом та вияснениям цього великого видавничого експерименту, що його робить „Свобода", як теж з проханням, щоб усі ті громадяни, які ще не вислали своєї пожертви на фонд „Веселки", скористали з нагоди і до одного доляра за календар долучили теж і свою пожертву на „Веселку", чи пресовий фонд „Свободи". Усі пожертви будуть з подякою потверджені на сторінках „Свободи". Відгук на цю масову висилку календаря буде інтересним і в багатьох відношеннях рішальним показником нашого читацького потенціялу, а з цим і наших видавничих можливостей, що матиме велике значення для дальшого культурного розвитку і поступу нашої спільноти.

● **415 німців,** звільнених з совєтських концтаборів, які прибули з останнім транспортом до Німеччини, це є здебільша не воєннополонені, як спершу повідомлено, а цивільні люди, що їх большевики вивезли з Німеччини зараз після окупації її в 1945 році. Як повідомляють поворотці, на Далекій Півночі залишилось ще багато німців, засуджених за „воєнні злочини".

15 ВІЛЬНИХ ДЕРЖАВ УСТІЙНИТЬ НОВИЙ ФРОНТ СУПРОТИ СССР

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС І ДВА ІНШІ ЧЛЕНИ УРЯДУ ЗДА ВІДЛЕТІЛИ ДО ПАРИЖУ

Вашингтон. — У вівторок 13 грудня державний секретар Дж. Ф. Доллес відлетів до Парижу на засідання Ради НАТО, що складається з міністрів закордонних справ 15-ти держав, членів тієї Організації. Виїжджаючи, Доллес заявив: „Сподіваємося розглянути не тільки військові проблеми, з якими завжди стрічається Організація Північно-Атлантійського Пакту, але й обмінятися думками про знаменні совєтські дії впродовж останніх місяців. Я певний, що ми осягнемо порозуміння щодо тих совєтських дій, тих зиґзаків, що їх ми бачили." Другим літаком відлетіли до Парижу також секретар оборони Чарлз Вилсон і секретар скарбу Джордж Гомфрі. Разом з тими головними делеґатами полетів до Парижу гурт високих службовиків названих трьох ресортів. Рада НАТО відбуватиме засідання в четвер, п'ятницю і суботу цього тижня. — Державний секретар сподівається вернутись до Вашингтону в найближчу неділю. На цій найближчій нараді 15-ох міністрів закордонних справ перевагу матимуть — згідно з голосами преси — не військові справи, а суто-політичні, зв'язані з невдачею останньої Женевської конференції щодо об'єднання Німеччини та останньою активністю Совєтів, включно з ославленими промовами Хрущова й Булґаніна в Південній Азії. Зорганізований вільний світ устійнить на цих Паризьких нарадах новий спільний фронт супроти СССР — доходить до висновку західня преса.

Д-р Йон, побувши 16 місяців у комуністів, вернувся знову до Бонну

Бонн. — Шеф західньо-німецької контррозвідки д-р Отто Йон, що в липні 1954 року серед загадкових обставин о-

Д-р Отто Йон

пинився був у східній зоні Берліну, де почав виступати з різними ревеляціями проти американців і західньо-німецького уряду, вернувся тепер на Захід і віддався в руки західньо-німецької поліції. Слідство в його справі доручено судді федерального найвищого суду в Карльсруе. Згідно з досі одержаними інформаціями, Йон з'явився перед кількома днями несподівано у своїх приятелів в Західньому Берліні, які зараз же з його доручення сповістили компетентні уряди і ще цього самого дня Йон від'їхав літаком до Бонну. Хоч проти нього і започатковано слідство, він залишається на волі. Вістки про його сенсаційну втечу чи пірвання на Схід були дуже суперечні. Одні твердили, що Йона пірвано і він примушений був там грати ролю противника західньо - німецької політики, другі впевняли, що він втік і став на службу комуністів добровільно. Так чи інакше, Йон, перебуваючи в Східньому Берліні, виступав багато разів із прилюдними заявами, в яких обвинувачував Західню Німеччину в небажанні довести до об'єднання Німеччини. З подібною заявою виступав Йон ще минулого тижня. Дехто твердить, що Йон приготовляв свою втечу на Захід вже довго і що комуністи, маючи вже деякі підозріння щодо нього, держали його під суворим наглядом. Східньо-німецькі комуністи нагородили були Йона окремим домом на передмістях східнього Берліну, де він останнім часом писав свої спогади. Західньо - німецький уряд після втечі Йона в липні 1954 року наказав почати в його справі слідство і визначив був навіть нагороду в сумі пів мільйона нім. марок (ок. 119,000 долярів) за вияснення обставин, зв'язаних з втечею чи пірванням Йона. Слідство велося ввесь час і воно ще досі не закінчене. Д-р Йон недовго до своєї втечі з липні 1954 р. їздив до ЗДА, де м.ін. мав розмову з шефом американської розвідки Алленом Доллесом. Водночас повідомляють з Лондону, що дружина Йона, яка перебувала там з часу його зникнення, виїхала несподівано в невідомому напрямку. Здогадуються, що вона, одержавши якусь вістку від свого чоловіка, поїхала, щоб зустрітися з ним. Східньо-німецькі комуністичні кола досить стурбовані втечею Йона на Захід, але заявляють, що його пляни були їм відомі, бо Йон задумує в Західній Німеччині вести далі боротьбу проти німецького неофашизму і мілітаризму.

Хрущов і Неру видали спільний політичний комунікат

Ню Делі. — Індія і Совєтський Союз, у довгому спільному комунікаті, що його підписали індійський прем'єр Джавагарлал Неру й совєтські достойники Нікіта Хрущов та Николай Булґанін, склали заяву, яка в цілій низці міжнародних проблем іде по комуністичній лінії. У тій заяві обидві держави зайняли різке неґативне становище до „військових союзів і мілітарних реґіональних бльоків", які, мовляв, не збільшують шансів миру, а навпаки, вносять неспокій в дані обшири. Спільний комунікат рекомендує прийняти мерщій Комуністичний Китай до Об'єднаних Націй, бо без участи Комуністичного Китаю в ОН „не може бути тривкого миру". Він схидно поручає роззброєння, не говорячи нічого про його передумови, а перестерігає тільки, що дальше збросння є „запрошуванням до війни". Індійсько - совєтський комунікат закінчується заявою, що обидві держави „змагатимуть до миру не тільки для добра власних народів, але й цілого світу". Окрема сторінка того комунікату — це ствердження затіснених господарських взаємин між СССР і Індією. Індія закуповує в СССР один мільйон тон сталі впродовж найближчих трьох років, виряд для копалень нафти й мінералів та всякого іншого товару. Окремо зроблено умову щодо курсування індійських і совєтських кораблів між обома державами. Торговельна умова Індії з ССР тісно в'яжеться з новою індійською 5-річкою, яка починається в квітні наступного року. Цей індійсько - совєтський комунікат видано наприкінці 20-денних відвідин совєтського прем'єра Булґаніна і першого секретаря комуністичної партії СССР Нікіти Хрущова в Індії. Вони від'їхали відтіль до Афґаністану, відкіля подадуться вже безпосередньо до Москви.

● **Президент** Південної Кореї Синґмен Рі у пресовому інтерв'ю заявив, що „американці є єдиними у світі людьми, які довіряють японцям".

РОЗБИВСЯ КОМПРОМІС У СПРАВІ ПРИЙНЯТТЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО ОН

СОВЄТИ ЗГОЛОСИЛИ 15 НОВИХ „ВЕТО" В РАДІ БЕЗПЕКИ ОН. — НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ КИТАЙ ОПРОТЕСТУВАВ ПРИЙНЯТТЯ ЗОВНІШНЬОЇ МОНГОЛІЇ

Об'єднані Нації. — Канадійський внесок, щоб прийняти до Об'єднаних Націй „гуртом" 18 держав, у тому числі 13 вільних держав і 5 совєтських сателітів, зазнав драматичної поразки у вівторок 13 грудня ц. р. на Раді Безпеки, без апробати якої Генеральна Асамблея не має права приймати до Об'єднаних Націй ніякої держави. Совєтський делеґат Аркадій Соболєв, дізнавшись, що націонал - китайський делеґат д-р Тсіянґ опротестує прийняття Зовнішньої Монголії, з свого боку зголосив „вето" щодо прийняття всіх 13 запропонованих в згаданому „гурті" вільних держав, плюс Південний В'єтнам і Південна Корея, що їх прийняття запропонував Національний Китай. Голосування за кожним кандидатом - державою відбувалось окремо і таким чином Соболєв підносив 15 разів руку „проти". Націонал - китайський делеґат д-р Тсіянґ зголосив один раз „вето" проти Зовнішньої Монголії, голосувавши за прийняттям 4-ох інших сателітських держав, а то Мадярщини, Румунії, Болгарії і Альбанії, однак наслідком окремого застереження у внеску їх вибір став теж неважним. Таким чином Совєтський Союз під час свого засідання в Об'єднаних Націях зголосив вже 74 рази на Раді Безпеки „вето" в справах щодо прийняття нових членів до ОН; Франція двічі скористала з свого права „вета", а Національний Китай раз, так, що разом „вето" пролунало 77 разів на Раді Безпеки. Після того драматичного голосування Соболєв різко накинувся на З'єдинені Держави, що вони, мовляв, винуваті в отій поразці Об'єднаних Націй. Соболєв закинув З'єдиненим Державам, що вони використали Національний Китай, який за згодою ЗДА „виконав свою брудну роботу". Соболєв промовляв взагалі мовою з часів холодної війни, а про Національний Китай не говорив інакше, як про „репрезентанта Куомінтанґу". Американський амбасадор Кебот Ладж гостро відповів совєтському делеґатові, ствердивши, що єдиним винуватцем є Совєтський Союз, який

Делеґат Національного Китаю до ОН Тінґфу Ф. Тсіянґ промовляє проти прийняття Зовнішньої Монголії до ОН.

вперся, що не можна нікого допустити до Об'єднаних Націй, якщо не прийметься туди Зовнішньої Монголії, що не має ніяких кваліфікацій стати членом цієї найвищої міждержавної організації. Совєтський Союз, заявив К. Лодж, визнає тільки таке відношення між СССР і ОН, як між паном і слугою. — Коли б не зголошені „вета", то всі запропоновані держави були б прийняті до ОН, бо кожна з них мала за собою потрібну більшість 7 голосів на Раді Безпеки, а Південна Корея мала за собою 9 голосів. Голова Ради Безпеки Леслі Мунро (Нова Зеляндія) наганьбив використування права „вета" у справах приймання нових членів до ОН та висловив надію, що це не повториться при найближчій нагоді, коли ця справа знову буде на денному порядку. Совєтський Союз і різні „невтральні" країни з Індією на чолі стараються всю вину скинути на Національний Китай і використовують розчарування 13 вільних країн, які сподівались стати тепер членами ОН. Вони збільшили свою акцію за приспішенням прийняття Комуністичного Китаю до ОН на місце Національного Китаю. Ця справа стане актуальна на сесії ОН в 1956 році.

Сирія внесла скаргу проти Ізраїлю до ОН

Об'єднані Нації. — Сирія зголосила формальну скаргу проти Ізраїлю за недільний наїзд ізраїльського війська на територію Сирії над Галилейським озером і зажадала скликання для цієї справи окремого засідання Ради Безпеки. Сирія звертає у своїй скарзі увагу на „поважну ситуацію", викликану цим явним аґресивним військовим актом. У скарзі Сирії підкреслюється пляновість того наїзду, підготовленого військовими чинниками Ізраїлю за згодою і дорученням ізраїльського уряду. Сирія відкидає арґумент Ізраїлю, що той наїзд мав відплатний характер, бо — мовляв — попереднє обстрілювання рибальських човнів на Галилейському острові не принесло було ніяких жертв в людях і не оправдувало плянованого вбивства поверх 40 сирійських вояків. Сирія не каже нічого, яких саме санкцій вона хоче проти Ізраїлю. Політичне значення того протесту — як коментують американські часописи — у тому, що тепер арабські держави з більшим натиском будуть протестувати проти продажу Ізраїлеві зброї З'єдиненими Державами.

В СВІТІ

● **Комісія** Об'єднаних Націй у Палестині, яка має наглядати за додержанням умов перемир'я поміж Ізраїлем і його арабськими сусідами, офіційно повідомила, що під час нападу ізраїльської військової частини на сирійські артилерійські позиції над Галилейським озером останньої неділі вночі, згинув 41 сирієць. Комісія говорить про ізраїльську частину силою 100 вояків, а сирійці твердять, що в цьому нападі брали участь 300 ізраїльських вояків і старшин.

● **Американська** Інформаційна Служба в Кореї дістала офіційне доручення не втручатися до президентських виборів, які 15 липня 1956 р. відбудуться у Південній Кореї. Тому, що між американськими чинниками і през. Синґманом Рі раз-у-раз виникають суперечки, деякі американці вважають, що було б краще, якби президентом у Південній Кореї став хтось менше енерґійний і приступніший для розумових арґументів. Синґман Рі має 80 років.

● **У Відні,** де панує велика житлова скрута, протягом року не можуть продати 15 збудованих американцями малих домів, випосажених в усі модерні хатні лаштунки. Місто, яке дало під ті доми ґрунт і є їх формальним власником, обнизило ціну до $4,000 за дім, але австрійці бояться, що ті легкої будови доми скоро заваляться.

● **Мікоян,** перший совєтський віце - прем'єр і найбільший фахівець від закордонної торгівлі, запевнив делеґацію лондонської міської ради, що СССР задумує радше збільшити туристичний рух із закордоном, як його поменшити, всупереч закордонній пресі, що повідомляє про нову холодну війну з Совєтами.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КНЯЖИЙ ДАР ФОРДА

Коли хтось із нас хоче підкреслити щедрість пожертви на добру ціль чи цілі, то він каже, що це був — „княжий дар". Не маємо точних вияснень на те, чому і коли прийнявся цей вираз в нашому народі. Можливо, що він зв'язаний із відомою з історії щедрістю наших князів; можливо також, що нарід підкреслював цим виразом багатство своїх князів, яке не дозволяло їм на „вдовину лепту", не менш вартісну в моральному розумінні як „княжий дар", хоч малу чи тільки символічну своєю практичною вартістю. В кожному разі вираз „княжий дар" зберігся до наших днів разом із славою князів, дармащо вже вкрилася вона сивиною давнини.

Цим нашим виразом „княжий дар" можна схарактеризувати і останню пожертву Фундації Форда на гуманітарні цілі, що становить кругло пів більйона долярів.

Ця Фундація створена була в 1936-му році і охоплює 90 відсотків акцій автомобільної компанії Форда, себто 90% її номінальної вартости. В конкретних цифрах, проголошених для податкових цілей, майно цієї Фундації мало б виносити 417 мільйонів долярів, але практично воно виносить далеко більше, про що найкраще свідчить хоч би півбільйонова цифра цьогорічної пожертви на філянтропічні цілі. Досі майже всі акції Форда були в руках Фордової родини, але недавно заповіджено, що ці акції, власне дещо більша від половини їх частина, підуть на біржу для продажу публіці. Це з черги мало б збільшити номінальну вартість Фундації Форда до бодай $ 2½ більйонів.

Фундація Форда не є одинокою того року інституцією. В цій країні зареєстровано приблизно 7,000 таких і подібних фундацій, що минулого року дали на філянтропічні цілі загальну суму 180,000,000 долярів пожертв, себто 4% із чотирьох з половиною більйонів долярів, що їх жертвує на такі цілі однорічно весь американський нарід. Пожертва Форда в минулому році становила майже 68,000,000 долярів, отже приблизно третю частину того, що дали всі фундації разом. Найстаршою і, поза Фордом, найбільшою фундацією є Фундація Ракефеллера, що була заснована в 1913-му році і досі видала на філянтропічні цілі 478,747,000 долярів.

Фундації та їхні пожертви на добрі цілі треба завдячувати не тільки тим меценатам, що їх створили, але не в малій мірі і законодавству країни, яке призначені для фундації гроші, як і взагалі філянтропічні видатки звільняє від оплати податків. Іншими словами, поважна частина тих фондів, що їх дається на філянтропічні цілі, йде на кошт державної скарбниці. На цій підставі федеральні скарбові власті пильнують, щоб філянтропічні фонди справді йшли на призначені цілі і були відповідно розділені, хоч уряд в жадному разі не встряває в адміністрацію цих фондів.

Цьогорічний справжній княжий дар Фундації Форда призначений для трьох головних ділянок і з нього скористає 4,157 інституцій. Конкретно ті фонди призначені: 210,000,000 долярів — на підвищення платень для вчителів 615 приватно утримуваних колегій і університетів для гуманістичних та природничо-математичних наук, із застереженням, що річно не можна використовувати на ті цілі більше, як 10,400,000 долярів, себто чотири відсотки загальної суми; 200,000,000 долярів призначено для всіх 3,500 добродійних шпиталів, себто таких, що існують на незарібковій базі, але з тим єдиним застереженням, що цих грошей не можна використовувати на видатки за біжучі шпитальні прислуги; решту 90,000,000 долярів призначено на скріплення 42-ох приватних медичних шкіл.

Цей княжий дар Фундації Форда, що цього року перевищує загальну суму пожертв цієї Фундації за 19-літній час її існування, є одною з найбільш характеристичних і вимовних прикмет американської капіталістичної системи. Пів більйона долярів, що їх дає фундація одної капіталістичної фірми за згодою і в поважній частині на кошт державної скарбниці, дорівнює або й перевищує державний бюджет деяких малих країн, а чотири з половиною більйони долярів, що їх добровільно складає щорічно на філянтропічні цілі американський нарід, не кажучи вже про грубі мільйони, що йдуть на такі й подібні цілі з державної скарбниці, дають Америці повне право називати себе добродійною країною і добродійним народом.

Останній княжий дар Форда дає добру нагоду і нам, американським українцям ,перевірити наше поступування та нашу „американізацію" в першу чергу в цьому відношенні. Після такої перевірки наші пожертви на цьогорічну Коляду для ЗУАДК та наші вкладки до Народного Фонду УКК повинні б у багато разів перевищувати пожертви на ті цілі в минулих роках.

ОБ'ЄДНАННЯ ЮНІЙ — ЦЕ ПОЛІТИЧНА СИЛА

Після двадцяти років роз'єднання ,дві великі американські юнійні централі — Американська Федерація Праці і Конгрес Індустріяльних Організацій — об'єднались. Це історична подія для всього американського робітництва. Що більше — це подія великого політичного значення так для ЗДА, як і для всього світу.

Правда, об'єднання цих двох великих юнійних централь — це покищо формальне об'єднання. Знаючи структуру робітничих юній у ЗДА, розуміємо, що не вся сила юнійного руху в цих юнійних централях. Головне значення у ЗДА мають, так звані, інтернаціональні юнії, які хоч і є в головній масі членами цих двох юнійних централь, які саме об'єднались, але все ж таки мають повну самостійність у своїй діяльності, навіть в таких важливих справах, як страйки. Що більше, навіть льокальні юнії користуються великою автономією і теж можуть без згоди своїх централь викликати страйк.

Але, в кожному разі, і Американська Федерація Праці і Конгрес Індустріяльних Організацій мали репрезентаційне значення, хоч їх роля була не так екзекутивна, як більше рекоменданційна. Якщо йде про цю репрезентацію, то Американська Федерація Праці репрезентувала 110 інтернаціональних юній, а Конгрес Індустріяльних Організацій — 34. Ці інтернаціональні юнії вповні автономні. Не можна собі уявити, щоб, наприклад, Джордж Міні, дотеперішній голова АФП, міг звільнити з праці провідника юнії столярів Гачесона. Є теж деякі провідники окремих інтернаціональних юній, які мають більший авторитет у зорганізованого робітництва, як Міні, чи Рутер. Такі імена, як Дейв Дубінскі, Дейв Бек, Джек Потофскі, Біл Гачесон, Джек МекДоналд чи інші — це справді робітничі потентати, які можуть потягнути за собою сотні тисяч зорганізованого робітництва. Зрештою, про їх значення говорять і їхні доходи, які на багато разів перевищують доходи головних провідників АФП чи КІО. Треба теж підкреслити, що значення Рутера у зорганізованому робітництві полягає не так у його головстві в КІО, як у його провідництві в юнії автових робітників.

Та все ж обидві юнійні централі вели велику роботу, не лише об'єднуючи окремі інтернаціональні юнії ,але й активно виступаючи в суспільних та політичних акціях, головно на міжнародному фронті боротьби проти комунізму. Одверта боротьба Американської Федерації Праці проти тиранії, невільничої праці і большевизму принесла добре ім'я цій юнійній централі у всьому вільному світі.

Ці централі повели також велику організаційну й виховну роботу. Вони мають свої видавництва, штаби працівників, свої школи. Ці централі випустили сотні вишколених провідників та організаторів робітництва і мають під своєю контролею 16 мільйонів зорганізованих робітників у ЗДА. АФП і КІО — це організації, з якими мусіла рахуватись американська, ба навіть і світова політика.

Ще більшу силу матиме зорганізований американський світ праці після об'єднання. Дотепер слідне було велике суперництво між цими двома юнійними централями. Приходило часто до не лише словесної боротьби між робітниками одного підприємства ,на якому ділили обидві ці юнійні централі. Що більше, деякі юнії, чи відлами юній вигравали на цьому двоподілі і шукали кращих „виглядів", то в одній, то в другій централі.

Сьогодні всі американські юнії формально об'єднані (крім юнії копальняних робітників Люїса і портових робітників). Нова юнійна централя, яка має назву Американська Федерація Праці — Конгрес Індустріяльних Організацій є тілом, яке репрезентує шістнадцять мільйонів зорганізованих у юніях американських робітників. Це велика сила, не лише тому, що це — зорганізована сила, бо кожний робітник із цих шістнадцяти мільйонів охоплений льокальною юнією, але це — організація людей, які в загальному мають одні й ті самі цілі, одні й ті самі ідеї.

Зрозуміла річ, ціллю об'єднання двох юнійних централь у ЗДА не було лише механічне об'єднання. Цим механічним об'єднанням провідники робітничого руху в ЗДА хочуть здобути більшу річ, а саме — об'єднання ривалізуючих між собою інтернаціональних юній. А далі через це об'єднання американське робітництво хоче здобути більший вплив на економічне та політичне життя ЗДА, хоч від цього останнього юнійні лідери формально відмовляються. Про те, хто має силу, хоче мати й значення. Сильне, зорганізоване американське робітництво мусить мати своє місце в економічному й політичному житті нашої країни, і навіть цілого світу. І провідники американського економічного і політичного життя це добре зрозуміли. До конґресу американських юній, які ухвалювали об'єднання, промовив через телефон, не зважаючи на свою хворобу, сам президент Айзенгавер. На конґрес з'явився евентуальний кандидат на президента від Демократичної партії губернатор Гарриман, і виголосив велику політичну промову. Найбільше американське об'єднання підприємців запросило вже голову АФП — КІО Джорджа Міні на свій конґрес, підкреслюючи цим, що для добра і дальшого розвитку американської індустрії потрібно тісної співпраці світу капіталу і світу праці.

Також і зорганізоване робітництво відчуває свою силу. Заповіджено вже велику організаційну акцію. Наприклад, заплановано в Каліфорнії у найближчому часі втягнути до юній 2,500,000 робітників. Каліфорнія має 4,000,000 робітників, а з того лише 1,500,000 є членами юній. Така програма опрацьована і для інших стейтів.

Значить, зорганізоване робітництво у ЗДА буде рости, і сприятиме цьому ростові недавнє об'єднання двох юнійних централь. Американське робітництво не має своєї окремої політичної партії, хоч має великий вплив на політичне життя країни. Дві головні політичні партії, які мають своїх прихильників серед зорганізованого робітництва, устами своїх найкращих провідників стараються відтягнути амбіції зорганізованого робітництва від самостійної політики. Але чи вдасться втримати цю велику потенціяльну силу на тому, щоб вона не захотіла проявити своє окреме політичне значення. В кожному разі, абстрагуючи від питання, як скоро американське зорганізоване робітництво здобудеться на власний політичний виступ, можна вже тепер сказати, що воно матиме великий вплив на вислід виборів президента в наступному році.

Треба підкреслити ще одну велику ролю американського зорганізованого робітництва — це його тверде становище проти комунізму. Тому треба тішитись, що ця сила в боротьбі проти комунізму ще більше скріпилась.

Т.

ПОЛЬСЬКА П'ЯТА КОЛОНА В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

До цієї справи належить підходити з кінця. А саме — ще в липні ц. р. повідомила варшавська радіовисильня, що в залі президії ради міністрів у Варшаві Болеслав Бєрут, секретар центрального комітету об'єднаних робітничих партій (комуністів) і прем'єр-міністер Юзеф Циранкевіч виголосили привітальні промови, звернені до делеґацій з Франції, Голляндії, Данії, Австрії та Зах. Німеччини. Йшло про делеґації старої польської еміґрації. Вони заявили в Варшаві, що польська еміґрація стоїть вірно при рідній Польщі. А далі сказали вони, що велика частина нових еміґрантів вернулася б до краю, тільки не знає, як буде прийнята. На це відповів Бєрут, що „народна Польща" забула всі їх провини, і кожний, хто бажає, може вернутися і працювати над розквітом Польщі.

Другого дня прийшли до слова представники польської еміґрації із Західньої Німеччини. Якийсь Маріян Ґраєвський розказував, що в Західній Німеччині існує союз поляків „Зґода", який, крім Надренії, Вестфалії, Гамбурґу, Ганноверу, Людвіґсгафену, Мангайму, також в інших містах має численні групи. А далі згадав цей самий промовець про два часописи в польській мові, при помочі яких осягнено вже добрі висліди між „збаламученими лондонською клікою" (екзильний уряд) земляками. Опісля захоплювалася якась Вероніка Май (з Зах. Німеччини) костелами, що їх так гарно та величаво відбудувала „народна Польща".

Але вертаймося до „Зґоди". Це є установа в Західній Німеччині, яка від 1950 р. діє за вказівками Варшави. Число її членів становить коло 12,000, і є це у великій більшості поляки з німецьким громадянством, які прибули до Німеччини перед першою та другою світовими війнами.

Саме з цих німецьких громадян рішили в Польщі та Совєтах створити п'яту колону. Централя цієї організації знаходиться в місті Бохумі, в тому самому будинку, де міститься домівка Союзу поляків у Німеччині, члени якого є виразно протикомуністичного наставлення. Ця домівка міститься на другому поверсі, а домівка „Зґоди" на першому і не має на своїх дверях ніякої вивіски. Багато відвідувачів опиняються замість в „Союзі" в „Зґоді". Через польську військову місію в Берліні, або через свою філію в Франкфурті над Майном „Зґода" дістає з Варшави місячно 50,000 н. м. ($ 12½ тисячі) на свою „діяльність".

Як вже згадано, ця організація розпоряджає двома тижневиками з 12-15-тисячним накладом. Один з них — „Глос польскі", — призначений для старих еміґрантів, другий — „Ехо польске" — для нових еміґрантів. В цих тижневиках не знайдете слова „комунізм", чи чогось подібного, щоб на це вказувало. Обидва вони пишуть про відбудову та культуру Польщі ,а зокрема про церковне життя. Відомостей з життя польської еміґрації дуже мало. Навіть анонси відносяться до Польщі.

Головний притиск роблять згадані тижневики на „культурі", яка пливе з варшавського „Дому Культури", що його побудували Совєти, як подарунок для Польщі. „Коли ви виїздили з Польщі, — читаємо в тижневику „Глос польскі", — то там не було нічого, але тепер ми можемо бути горді за преславну Польщу, що постала із згарищ". Особливу увагу присвячує „Зґода" фільмовим показам, танковим вечорам, хорам та дітворі. Окремі комітети організують безплатні поїздки до Польщі. Головним режисером всіх цих „культурних імпрез є „Оддзял культури і пропаґанди" — Варшава, Маршалковська 136.

Захоплення комунізмом вилазить з організації „Зґода" часто, мов шило з мішка, хоч це є дуже не на руку Варшаві, бо за її наказом; „Зґода" має бути добре замаскованою організацією. Наприклад, під час висвітлювання фільму про „відбудову та щасливе життя" в Польщі в одному з передмість промислового міста Дортмунду платний працівник „Зґоди" Качмарек забрав слово і між іншим, сказав: „Хай живе народна Польща, Польща робітників, її уряд, та наш президент Бєрут!"

Не знав Качмарек та йому подібні, що „перевиконання пляну" у відношенні до „Зґоди" — це в очах Варшави провина грубшого калібру. І тому наказано Качмарикові та іншим „зґодзістам" прибути негайно до Польщі на перевишкіл. Така школа існує в Зґєжу біля Лодзі, де вишколюються політруки з ділянки промислу, корабельної служби ,компартії та комсомолу. Всі абсольвенти цієї школи — це члени та провідники п'ятих колон.

„Зґода" виконує на терені Західньої Німеччини ще одну функцію, таку саму, яку виконують генерал Міхайлов в східньому Берліні, „Гляс Домова" в Празі і т. п. „Зґода", варшавська радіовисильня „Край" та новозаснована у Варшаві організація „Польонія", всі вони разом повели спільну акцію за поворот до краю. При цьому прикметна річ, що вертатися мають тільки нові еміґранти ,тобто еміґранти з останньої війни, а також ті, що прибули за кордон після війни. Старі еміґранти мають залишатися на місцях та провадити „відповідну працю". Віце-президентом „Польонії" є Гуґон Ганке, який недавно втік до Польщі з Лондону, де був прем'єр-міністром польського екзильного уряду.

Ганке та Міхайлов можуть один одному поґратулювати. За весь час репатріяційної акції з Німеччини до Польщі виїхало аж 35 осіб. З цього числа 19 осіб караних за злодійство, пияцтво і т. п. „кавалки". Але всі вони співають через варшавську радіовисильню про „щасливе життя в ойчизнє". Співає навіть якась Ванда Щепаняк, яка пробула в Західній Німеччині два роки у домі для божевільних.

Нестор

Віра Дорожинська

„КАДРИ ВИРІШУЮТЬ ВСЕ!"

У щоденнику „НЙТаймс", 1-ше серпня ц. р., декан високої Інженерної школи при Колумбійському університеті, д-р Дуннінг, свого часу звертав увагу громадянства на ту небезпеку, яка може загрожувати Америці, як провідній промисловій державі, через брак заінтересування молоді до технічних наук. У всіх інженерних школах відчувається недостача студентів, в той час, як — стверджує д-р Дуннінг — в СССР число високих технічних шкіл чимраз зростає, і фахівців з них випускають тепер майже вдвоє більше, як в ЗДА.

Історію високошкільної освіти в СССР можна поділити на два періоди. Перший — 1920-1930 роки, коли перед совєтами стояло завдання прискореним темпом підготовити свої, перевірені партією кадри і замінити ними всіх фахівців, які залишились після царату. В цей час до високих шкіл вступали здебільша люди, яким успіх в науці ґарантував партійний чи комсомольський квиток та пролетарське походження. Щоденне відвідування шкіл не було обов'язковим, знання студентів перевірювалось в груповому порядку, а траплялося й так, що перестрашений „буржуазний" професор мусів підписувати матрикул дуже слабо „підкованому" студентові. Ці напів-фахівці попадали на підприємства з добрим знанням творів Маркса-Енґельса-Леніна, але з браком технічної освіти.

З часом, коли Совєти побачили, що Захід стабілізується і що для світової революції потрібна не тільки велика армія, але й своя власна потужна індустрія та фахівці, вони взялися за відбудову країни. Розпочалася ціла серія п'ятирічок, політичними гаслами яких були: „Наздогнати й перегнати Америку" та „Кадри вирішують все".

Від цього часу різко змінюється ситуація у високих школах. Партійний квиток і пролетарське походження з вирішального чинника стають лише доброю рекомендацією. При вступі до високих шкіл запроваджують іспити з основних дисциплін: математики, фізики, хемії, якоїсь чужої мови, ну, і цілком зрозуміло — політграмоти. Іспити у високих технічних школах були досить серйозні, бо на кожне вакантне місце припадало від 3 до 10 претендентів. Відвідування лекцій стає обов'язковим, за спізнення на декілька хвилин почали суворо карати. Складання іспитів з тої чи іншої дисципліни переводиться індивідуально в присутності трьох осіб: професора, його асистента та представника партійної чи профспілкової організації. Студента, що в кінці року не склав іспити, хоч з двох дисциплін, залишають на повторний рік або звільняють з школи. Для інженерних високих шкіл встановлено 5½ років навчання ,тобто 5,000 академічних годин; 51-66% цього часу витрачається на загальноінженерні науки, а решта на вузькофахові. Кожний студент, крім лябораторних занять мусить відбути 25-тижневу практику на виробництві і перейти військову підготову, так що, одержуючи диплом, він дістає рівночасно звання ляйтенанта резерви.

Здавалося б, що такі великі вимоги до студентів технічних шкіл мусіли відбити охоту в молоді вчитися в них, але в дійсності майже вся совєтська молодь мріє про інженерію. У своїх аґітаційних зверненнях до молоді, большевики переконують її, що вершком усіх наук є технічні науки, що становище інженера чи науковця — почесне. Щодо висоти заробітної платні інженери стоять в СССР на третьому місці серед большевицької верхівки. На першому місці стоять партійні керівники, артисти, малярі, письменники, військовики; на другому — професори. Лікарі та вчителі належать до 4-5 категорій.

Високі технічні школи, а особливо військові, дають своїм студентам досить великі стипендії, що дорівнюють місячному заробіткові двох сільських учителів. У деяких із них ,крім стипендій, студенти дістають безплатно уніформи, помешкання та харчі.

Після закінчення війни проблема інженерно - наукових кадрів в СССР набирає особливого значення, бо їх розглядають вже не тільки, як армію спеціяльного призначення в підготові збройних сил, але й як головний засіб технічного керівництва опанованими країнами.

Чого ж властиво досягли большевики в розбудові високих технічних шкіл? У 1928 році в СССР було 280,000 осіб із закінченою високою освітою, з них коло 40,000 інженерів, себто якраз стільки, як в ЗДА було їх сто років тому .За роки 1928-53 кількість осіб з високою освітою зросла до 1,920,000, з яких 630,000 є інженерами. За цей самий час в ЗДА підготовлено вдвоє більше фахівців, але інженерів — лише 480,000. В 1928 році високі школи в СССР випустили 9,000 інженерів, а в 1954 — 3,000, тоді як ЗДА випустили в 1954 р. — 19,000 інженерів. В 1928 р. в СССР було 26 високих інженерних шкіл з 52,000 студентів, у 1954 р. — вже 175 шкіл з 300,000 студентів. ЗДА мають тепер 210 шкіл з 194,000 студентів.

Особливо велику увагу приділяють большевики авіяційним школам. В 1940 р. в цих школах було 8,000 студентів, а в 1950 — вже 13,000, тоді як в таких же школах Америки за роки 1949-53 вчилось лише 4,000-5,200 студентів. Починаючи з 1941 р. в СССР щороку випускають приблизно 1,400 інженерів авіяції. ЗДА випустили в 1951 р. 1,725 авіоінженерів, а в 1954 — лише 695. Авіяційну інженерію студіюють у ЗДА в 55 каледжах, а в СССР вона сконцентрована ли-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАРОДЖЕННЯ КАЗКИ

Лісоруб стоїть біля смереки,
На вершині, оповитій в сніг.
Хмарка, ніби велетень-лелека,
Доторкнулась хлопцеві до ніг.

Дівчина вже мружить очі сині,
Мов до себе з гір його зове,
І, здається, що на тій хмарині
Лісоруб до милої пливе . . .

Так колись родилась казка [давня
Про летючий килим і кохання.

ЮРІЙ ГОЙДА

П'ЯТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЗУАДК-у

(2)

Контрольна Комісія стверджує:

Прибутки за час 1. VII. 54 — 30. IX. 55 були:	$ 171,865.94
Видатки за час 1. VII. 54 — 30. IX. 55 були:	" 151,755.05
Надвишка:	$ 20,110.89
З переносу на день 30 червня 1954 . . .	" 33,486.13
Залишається готівка	$ 53,597.02
Готівка зложена на чекових контах в банках у Филаделфії:	" 32,894.02
Готівка зложена в Укр. Буд. Т-ві	" 20,703.00
Разом	$ 53,597.02
Крім цієї готівки в держ. бондах є	" 3,500.00
Крім цієї готівки є реальність 866 Н. 7 Ст., у Филаделфії	16,612,56
Інвентар в централі	" 3,712.16
Разом майно ЗУАДК в ЗДА становить . .	$ 77,421.74
Крім цього зложено на виконання Програми ЮСЕП (Юнайтед Стейтс Ескепі Програм) суму, яка повернеться ЗУАДК-ові після закінчення тієї Програми	" 4,000.00
В европ. банках в Німеччині, готівка . . .	" 1,212.41
В Австрії	" 380.00
Претенсії до новоприббулих за ДП-Актом	" 49,000.00
Разом	$ 132,014.15
До цієї квоти, як майна ЗУАДК-ту, не враховано майна Дитячого Садка у Филаделфії у висоті	$ 650.80

Реальне значення наведеного готівкового майна ЗУАДК-ту у великій мірі залежить від зворотности поважної квоти, $ 49,000. довжної ЗУАДК-ові від новоприбулих. Контрольна Комісія підтримує внесення екзекутивного директора про конечність стягати ті вірительності установи найрішучішими способами, тим більше, що майже без вийнятку всі ті довжники напевне вже мають матеріяльну можливість звернути свій довг установі, супроти якої вони морально і матеріяльно зобов'язані. Це тим потрібніше, що вже за законом т. зв. Рефюджі Реліф Акт прибули заходами ЗУАДК-ту до ЗДА 476 осіб, на морську транспортацію яких видано при співпраці Міждержавного Комітету для Европейської Міґрації в Женеві, рахуючи по $ 150 на особу, разом — $ 65,850, а ця сума буде збільшуватись в міру приїзду нових іміґрантів, що їх буде приблизно 4,000 осіб. Хоча всю ту суму ЗУАДК має звернути названому Міждержавному Комітетові до трьох років, проте Контрольна Комісія рекомендує стягати належність від новоприбулих за РРА ратальними сплатами вже від найближчого часу, щоб можна було напевне вив'язатись з того свого міждержавного зобов'язання.

Контрольна Комісія, стверджує, що хоч балянс ЗУАДК-ту на ці 5-ті Загальні Збори готівково представляється краще в порівнянні з балянсом на час 4-х Загальних Зборів 22-го лютого 1953 р. (готівка $ 37,752.82) — проте тепер стоять перед ЗУАДК-том ще більші зобов'язання у зв'язку з ходом нової переселенської акції і критичної стадії залишенців в Европі, особливо в Австрії. Жертвенність громадянства виглядає так:

У 1953 році вона становила	$ 15,195.66
" 1954 " " "	" 28,486.11
За 9 місяців 1955 року	" 20,865.32
Разом від останніх Загальних Зборів громада в ЗДА склала	$ 64,547.69

На цю жертвенність складались членські внески від фізичних осіб по $ 5 і від установ по $ 10 річно та пожертви з Коляди і Писанки. Коли взяти під увагу прелімінар бюджету, ухвалений 4-ми Загальними Зборами по $ 110,000 річно, то виходить, що в дійсності зібрано лише кругло одну п'яту частину. Ця мінімальна жертвенність не дозволяє ЗУАДК-ові розгорнути ту готівкову і харчову допомогу залишенцям в Европі і потребуючим в Америці, зокрема цінним і продуктивним культурним осередкам в Европі, в такій мірі, як це треба би робити.

В звітовому часі діяльність і діловодство ЗУАДК-ту побільшились, але й ускладнились через співпрацю з кількома новими міжнародними організаціями й аґенціями, однаково на европейському, як американському теренах. Не вважаючи на це, кошти адміністрації персоналу в централі і в Европі, покривані українським громадянством, не збільшились.

Стверджено знову зразковий порядок в книговодстві і в точному звітуванні.

Контрольна Комісія рекомендує 5-им Загальним Зборам ЗУАДК-ту покласти головний натиск у своїх нарадах на справу жертвенности громадянства в Америці, виходячи з засновку, що вся діяльність ЗУАДК-ту залежить передусім від стану фондів цієї нашої установи, а всі пляни її діяльности та вся критика минулої діяльности мусять переводитись крізь призму фінансових спроможностей ЗУАДК-ту. Контрольна Комісія ставить внесок на признання абсолюторії Екзекутиві, включно з екзекутивним директором.

Дискусія над звітами

Д-р Осип Андрушків стверджує, що ЗУАДКомітет упродовж своєї діяльности зробив багато добра та дуже заслужився для України і українського народу, зокрема для десяток тисяч утікачів. Йому зокрема приємно було почути, що ЗУАДКомітет з великою увагою і вирозумінням та зрозумінням ставиться до українських науковців та їх установ на еміґрації. Піддержує рекомендацію щодо гострішого і більш енерґійного відношення до тих осіб, які не мають настільки чести і почуття відповідальности, щоб повернути ЗУАДКомітетові свої заборгування, хоч саме завдяки ЗУАДКомітету вони мають на це вже всі можливості.

П-ні Іванна Бенцаль, як одна з піонерок ЗУАДК, горда з тієї праці, яку цей Комітет виконав і виконує. Її тільки дивує, що екзекутивний директор у своєму звіті не вважав за потрібне підкреслити окремо працю жінок в рямках ЗУАДК, як і Союзу Українок Америки, членки якого творять окрему Жіночу Секцію ЗУАДК та зорганізовано допомагають у праці ЗУАДК в кожній його потребі.

Ол. Бабій

НА БЕРЕГАХ ТИХОГО ОКЕАНУ

(2)

Оглядаючи пристань, я бачив здалека остров Алькатрас, на якому видно мури в'язниці, де відбувають кару найнебезпечніші злочинці, засуджені на досмертну чи довголітню тюрму. Остров — відповідне місце для тюрми, бо з острова жадний в'язень не зможе переплисти океану і втекти на волю.

Оглянувши н а й з а мітніші будівлі в місті, парки, я блукав вулицями і приглядався мешканцям Сан Франсіска. Тепле, південне підсоння, багата й гарна країна, в якій колись тисячі осіб збагатилось, знайшовши в горах зложжя золота, буйна, барвиста природа, все те виплекало тип людини здорової, вродливої, життєрадісної і привітної. На вулицях, у люксусових каварнях у тому місті можна бачити багато гарних жінок, чорнявих мексиканок, еспанок, італійок, що в своїй поведінці, розмові, в поглядах чорних очей виявляють свій палкий темперамент.

Я хотів довідатись, чи в Сан Франсіско є українці, і бажав зустрітися з ними, але в телефонічній книзі я знайшов тільки адресу української пекарні. Ту пекарню застав я замкнену, і не міг зустріти в ній моїх земляків.

Тільки на одній вулиці я бачив українця, що продавав пропаґандивну книжку „Один з п'ятнадцяти мільйонів", я часом розмовляв із росіянами, яких у тому місці дуже багато, і які в Сан Франсіско почуваються, як у себе в Москві.

З одним із тих росіян я пішов до парку оглянути дерева „ред вуд", про які американці говорять, що ті дерева ростуть собі і шумлять в унісон із шумом Тихого океану вже чотири тисячі літ. Недалеко тих дерев видно якісь руїни, про які мешканці поблизьких дільниць говорять, що то останки індіянської святині, в якій індіяни молились по боях із европейцями і вітали свого вождя. Сьогодні в Сан Франсіско цілком не видно індіян.

Роздумуючи про індіян, про їх долю, я зустрів на площі свого земляка - українця, чи радше сина українця.

Той українець — робітник, який працює у підприємстві для ловлі риб і раків. Він майже щодня плаває рибацьким човном по морі і життя його повне небезпек і пригод. Його мозолисті руки, загоріле обличчя, бистрі, чорні очі свідчать про те, що цей робітник один з тих моряків, про яких любив писати Джек Лондон.

Рибалка розговорився зі мною ламаною українською мовою, попровадив мене оглянути акварій, рибний базар, пояснив, як та чи інша риба називається, як люди ловлять ті чи інші раки й черепахи, а потім, усміхаючись, робітник сказав:

— Ви з України? Мій батько був родом із Коломийщини, моя мати була гуцулка. Я родився в Америці в Овскленді, моя жінка мексиканка, жила зі мною кілька літ і взяла „діворс". Я трохи вмію говорити по-українськи, навіть пам'ятаю пісню, яку мене навчила моя покійна мати.

І рибалка заспівав тихцем:

Верховино, світку ти наш,
Гей, як у тебе так мило . . .

Над океаном полинула пісня про нашу Верховину, про Карпати.

Я дивився на рибалку, і в тій хвилині я помітив, що в рисах, поглядах, рухах того робітника є щось, що нагадує гуцульських леґінів.

Рибалка оповів мені, що в Сан Франсіско і в околиці живе кілька сот українців, що вони, хоч і трохи сваряться між собою, діляться на націоналістів і комуністів, то все ж недавно відкрили в місті Онтеріо український музей під керівництвом Каленика Лисюка.

Коли рибалка, син гуцула, ішов зі мною до пристані риболовлі, нагло на самому березі я почув, що якийсь дитячий голос закликав по-українськи:

— Василю, ходи сюди, скоренько! Дивися, які гарні меви літають над морем!

Я глянув і побачив дві дівчинки і ясноволосого хлопчика у віці семи чи восьми літ, що грався черепашками. Дві дівчинки грались піском, сміялись голосно, підтанцьовували, потім одна з дівчаток, гожа й здорова, смуглява від сонця, закрила долонею очі від соняшного проміння, й дивилась на кораблі, що ґойдались на водах та показувала хлопчикові стадо мев, що лопотіли крилами й зі скиглінням перелітали над заливом.

Малий хлопчик, що грався черепашками, глянув на меви якось знуджено, бо він, видно, бачив їх не раз, потім сів коло дівчинки на самім березі, і зі захватом, вимахуючи руками, оповідав двом товаришкам забави, що в неділю він ішов з батьком берегами океану, і побачив, що величезний „морський лев" махнув, плеснув хвостом, виплив з води на пісковий берег, роззявив величезний рот, заревів, як віл погрівся на сонці і шубовснув знову в глибінь океану.

Дівчатка з острахом слухали, що оповідає хлопчик, потім бігали, переганялись і реготались розбавлено, зачаровані красою погідного дня і видом моря.

Діти були веселі, безжурні, їх усміхнені лиця, кожний їх погляд, рух промовляв, що ті дві дівчинки й хлопчик почуваються щасливі в Америці. Дивлячись на тих дітей, я мимоволі пригадав собі, що, коли я, бездомний Ді - Пі, тільки приїхав на гостинну землю Вашинґтона, то на подвір'ю дому мого „спонзора" Олександра Заброського, я стрінув такі ж веселі, розсміяні діти українця з Волині. Коли я спитав тих дітей, чи вони тужать за Україною і чи хотіли б вернутись на Україну, то ті діти колишнього бідного волинського селянина відповіли:

— Ні, ми не хочемо вертатись на Україну, бо на Україні ми мали на обід щодня лише борщ і борщ, а в Америці щодня, ми маємо на обід „стейк" і „айскрім".

Дивлячись на українських дітей на березі океану, я спитав рибалку, чиї то діти, і рибалка, син українця, відповів мені:

— Це діти українця вчителя з Полтавщини. Батько цих дітей у совєтській державі бідував, а тут він уже доробився, купив „гавз", „рефріджерейтор", „кару". Ці діти ще говорять по-українськи але мої діти вже говорять лише по-англійськи.

Попрощавшись з рибалкою, я переночував у готелі, і ранком виїжджав автобусом до південної Каліфорнії.

(Продовження буде).

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — — це сила!

Лист до Редакції

У справі пацифікації

Вш. Пане Редакторе!

В „Свободі" вже було кілька згадок про польську пацифікацію Галичини. Виходить так, що збирається матеріял для нашої історії. Тому я хотів би доповнити той матеріял тим, що в рямцях нашої акції проти Польщі сталось у Берліні, в Німеччині. Може це і немодно згадувати Берлін, в демократичному світі, але факти залишаються фактами і було б недобре їх викреслювати з дійсности.

В часі, як в Галичині відбувалась пацифікація, в Берліні діяла експозитура Організації Українських Націоналістів. В рямцях праці тієї експозитури закладено було окрему установу під назвою „Українське Бюро". В тому бюрі находився і архів-музей біжучих справ. Справа була так влаштована, що всі, які інтересувались українською справою, бували в тому бюрі, там одержували відповідні матеріяли, подавано їм найновіші вістки з українського життя, вони мали вгляд в повний комплет найновішої української преси, могли дістати все найновіщі книжки в чужих мовах про Україну і т. п. Бюро займалось і справою пацифікації. Початково німецька преса не хотіла нічого писати про пацифікацію, бо уважала вістки за видумані, не припускала, що Польща, культурна держава, на щось таке здібна. Ми в Берліні довший час штурмували редакції і вкінці довели до того, що ряд німецьких журналістів, одні явно, другі нишком, вибрались були в поїздку по Галичині. Лише тоді, як на місці справа була перевірена, німецька преса почала була писати про пацифікацію. Бюро мало зв'язки з британською пресою через кореспондентів тих газет в Берліні. І ті не хотіли вірити, що в Польщі, в 20 столітті, щось таке можливе. Тому довелось і їм пропонувати поїхати туди та подивитись. Ми в міжчасі одержували більшу кількість знимок з пацифікації. Приходили вони різними шляхами, найбільше через кур'єрів на „зелену" границю, як тоді казалось.

В рямцях тої роботи ми зацікавили були пацифікацією і п. Фойґта, що тоді був в Берліні. Він був одним з редакторів поважної газети „Менчестер Ґардіян" і нам дуже залежало на тому, щоб ця газета писала про пацифікацію. Збіг обставин дав нам можливість показати п. Фойґтові живу жертву пацифікації, п. Василя Починка, що недавно помер в Венесуелі. Починок був жертвою пацифікації і нелеґально дістався був до Німеччини, щоб рятувати здоров'я, а може і життя, бо місця йому в Польщі вже не було. Я аранжував побачення п. Фойґта з Василем Починком і був до певної міри перекладачем тому, що п. Починок не знав німецької мови настільки, щоб свобідно порозумітись з п. Фойґтом. Пан Фойґт лише тоді повірив в можливість пацифікації, як побачив змасакрованого, з ранами, Василя Починка. Тоді він рішив їхати до Галичини і власними очима побачити те, що там діється. Поява п. Починка вивела була з рівноваги і німецьку пресу, що почала писати про пацифікацію. А наслідки вже відомі.

Василя Починка перекинено було потім до Праги в Чехії, де він закінчив свої студії і дістав диплом інженера. Вже по другій світовій війні він виїхав був до Венесуелі, де і помер.

Пані Шіпшінс працювала довший час в Женеві. Там Організація Націоналістів видавала деякий час Бюлетень в французькій і англійській мовах. Англійське видання того Бюлетеню редаґувала пані Шіпшінс. Редактором Бюлетеню був п. Макар Кушнір, більше відомий під прибраним прізвищем Богуш. Він недавно помер в Бельгії, де проживав після того, як повністю осліп. Кушнір-Богуш, це один з тих соціялістів - революціонерів, що брав дуже активну участь в будові української держави в роках 1917/1920 в Києву. Він належав до правого крила тої партії, тобто того, що не запаморочилось успіхами соціялізму тих років і не пішло під крило московського комунізму. Він держав підпільні зв'язки з українцями Києва до 1933 року. Лише голод в Україні і смерть тих, що з ним стояли у зв'язках, перервали П. Кушнір - Богуш побачивши, що соціялізм — це лише мода, а не суть справи, на еміґрації став націоналістом, включився в рямці Організації Націоналістів і таким залишився до кінця життя.

З щирою пошаною до Вас

М. Селешко.

Вінніпеґ, Канада.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

Бейон, Н. Дж.

Свято Першого Листопада й Героїв Базару.

13 листопада, у неділю, в залі Української Православної Церкви Св. Софії з ініціятиви парафії цієї церкви, відбулася святочна Академія, присвячена Річниці Листопадового Зриву й Героям, поляглим під містечком Базаром.

Прекрасно, з мистецьким смаком удекорована сцена переносить нас думками до листопадових подій 1 Листопада 1918 р. у Львові і 21 Листопада 1921 р. на Волині.

Вперше в цій громаді святочну промову виголосив гість з Ню Йорку п. Петро Байбак, надавши їй гарячого патріотичного змісту.

Дуже дбайливо і ретельно підготував програму пісень і деклямацій дириґент протодиякон П. Пушкаренко, під проводом якого відспівано кілька стрілецьких і народних пісень, а діти Рідної Школи різного віку виголосили деклямації до теми Свята.

Що особливо мило і зворушливо вражає в цій українській громаді, це та особливість, що вона (громада) складається майже виключно з старих еміґрантів, де на сцені з успіхом і з любов'ю до землі своїх предків виступали представники третього покоління.

Можна тішитися ще одним рідким і шляхетним явищем, що душпастирем цієї громади є молодий і новий іміґрант священик о. Нестор Столярчук, що є улюбленим і шанованим священиком своїх вірних — старих іміґрантів.

Перед Академією відбулася в церкві Панахида за Героїв і мучеників України, під час якої о. Н. Столярчук сказав зворушливе слово.

Після Панахиди на заклик о. Нестора Столярчука вірні зібрали 58 долярів на потреби українських воєнних інвалідів. Гроші переслано до Европи.

П. Б-к.

Пітсбурґ, Па.

Наші діти горою.

В суботу 18 листопада ц. р. пішов я на виставу, яку час до часу дають учні драматичної школи Карнеґі Інститут оф Технолоджі Каледж. Вистава відбувається в Мюзікел Голл. На програмках, що їх роздають при вході, між 30 виконавцями є теж одно українське прізвище — Ярослав Левицький. Як показується з його виступу (зрештою вже не першого) — це дуже талановитий 20-літній юнак, якому місцева преса присвячувала вже свою увагу, передбачаючи поважні успіхи в майбутньому. Українцям, які були на тій виставі, було дуже приємно чути розмови серед американської публіки з похвальними завваги під адресою того нашого молодого адепта драматичного мистецтва. Приємність тому подвійна, що Ярослав Левицький походить із патріотичної української родини і сам свідомий українець.

Дмитро Савчак.

Вступайте в члени УНСоюзу!

„КАДРИ ВИРІШУЮТЬ ВСЕ!"

(Закінчення зі стор. 2).

ше в семи високих школах. Найбільша з них це — Московський Інженерно - авіяційний інститут, який в 1953 році мав 500 професорів, учителів та інструкторів на 3,000 студентів.

Крім високих технічних шкіл СССР має 3,500 технікумів з 3-4 річним курсом навчання, які випускають щороку 300,000 фахівців.

Визначний німецький спеціяліст від аеронавтики проф. Ганс Шмідт, якого москалі в 1946 р. вивезли були до Росії, каже, що закордонні спостерігачі роблять помилкові висновки в оцінці совєтських технічних сил та їх наукових осягів, коли беруть під увагу лише примітивно будовані трактори, холодильні, машини до прання та інші вдосконалення сучасного цивільного життя. В галузі мілітарних наукових та технічних проблем, каже проф. Шмідт, москалі мають великі осяги. Совєтським фахівцям аеронавтики бракує лише „технічної фантазії" та свободи в творчості. Сучасний москаль — заявляє проф. Шмідт — п'яний від сили та технічних осягів своєї батьківщини, він переконаний в свої непереможності і на своєму чолі має неначе відштамповану волю до руйнації всього, що не належить його народові.

Проф. Шмідт, безумовно, є патріотом Заходу і, розповідаючи про СССР, намагається переконати Захід в тій небезпеці, яку криє в собі Росія.

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

НОВІ ІМІГРАНТИ

Список осіб, які їдуть на ашуранси, виставлені ЗУАДК ом на кораблі „Дженерал Ленгфа", приїзд якого до Ню Йорку заповіджено на п'ятницю, 16-го грудня 1955 р.

Андріїв Роман; Богданов Віктор; Черник Михайло; Дашко Петро, Ілзе, Ігор; Гени Афанасій, Гільдегард, Галина, Арнольд; Яблонський Ананій, Регіна; Крушельницький Олександер; Кулицький Федір; Марко Ярослав; Онушканич Теодор, Юстина, Ярослав, Юрій, Анна, Марія; Рудко Петро, Анна, Ігор, Дезьо; Семанків Григорій, Марія, Ярослава, Роман; Сікорська Марія; Ващук Іван, Гільдегарда; Вусатий Євген, Тамара; Запотічна Ніна, Володимир, Ніна, Ювенал; Дзамбасов Александер; Кошарюк Іван; Лукасевич Йосиф, Варвара, Анна, Богдан; Міляш Мирослав, Александра, Анна, Зенон, Христина, Люба; Скороход, Анна, Леонід.

Передбачають, що 1956 рік буде кращий

Вашингтон. — Представники ключових промисловостей, зібрані на зборах Торговельної Палати ЗДА, передбачають, що 1956 рік буде під господарським оглядом ще кращий від теперішнього 1955 року. На цих зборах виступали представники таких промислів: транспортового, будівельного, торговельного, автомобільного та інших і всі вони з великим оптимізмом говорили про 1956 рік. Директор економічного досліду при Торговельній Палаті Емерсон П. Шмідт, підсумовуючи дискусію, заявив, що вже цьогорічний рух в торговельному промислі перед Різдвяними Святами свідчить добре про економіку найближчого року. На думку Шмідта, 1956 рік „може бути найкращим господарським роком в історії ЗДА." В найближчому році „можуть збільшитися заробітки робітників, а це може потягнути за собою збільшення цін на товари". Шмідт гадає, що об'єднане робітництво може почати боротьбу за підвищення заробітків, а це підвищення може збільшити кошти продукції. Індекс коштів прожитку може збільшитися від одного до двох відсотків.

Плями на сонці будуть перешкодою при слуханні радіових і телевізійних авдицій

Вашингтон. — Комісія Федеральної Комунікації повідомляє, що в найближчих тижнях почнуть збільшуватися плями на сонці, і внаслідок того слухачі матимуть перешкоди при слуханні радіових і телевізійних авдицій. Ці плями зростають і зменшуються впродовж 11-річного циклу і тепер знову зростають. На телевізії найбільші перешкоди будуть на каналах найнижчих чисел (2 і 3), бо вони найвразливіші на діяння соняшних плям. Коли будуть добрі атмосферичні умовини, то тоді на каналах із низькими числами можна буде ловити закордонні стації (Мехіко, Англію, Бельгію, Німеччину, Еспанію, Швайцарію і Аргентину). Більші трудноції матимуть радіослухачі, як ті, що сидітимуть при телевізійних апаратах. Під час світової війни було мало плям на сонці, і тому не було перешкод в радіових передачах. Плями на сонці збільшуватимуться аж до зими 1957-1958, коли дійдуть до свого вершка, після якого знову почнуть зменшуватися.

Клопіт з перелюдненням в Південній Америці

Ріо де Жанейро, Бразилія. Перший Латинсько Американський Демографічний Семінар стверджує, що населення Латинської Америки швидко зростає, і внаслідок цього виникають людностеві трудноції на тому кантиненті, хоч він належить до найрідше заселених континентів у світі. В 1920 році населення Латинської Америки становило 85,000,000 а в 1950 році — 155,000,000 людей. В цьому році число населення, мабуть, становитиме 165,000,000. Число населення в містах і в деяких районах подвоюється впродовж однієї генерації, а величезні простори деяких країн ще й досі незалюднені. Хоч уряди латинських держав дбають про збільшення продукції харчів, все ж таки вони не всилі наздігнати приріст населення, і внаслідок цього деяким країнам загрожує голод. Справу погіршує ще й та обставина, що внаслідок злого транспорту в деяких країнах Латинської Америки не можна перевозити харчів із одних районів держави до тих, де тих харчів бракує.

● **Секретар** внутрішніх справ Даглес МекКей заборонив вертіти нафтові й газові шиби в тих районах, де перебувають такі рідкісні птахи, як кашлюючі журавлі, лебеді-сурмачі та деякі дикі тварини. Ця заборона стосується до теренів, які є під охороною федеральних урядів.

● **Дружина президента Айзенгавера** прибула на три дні до Вашингтону, де відвідала меблеву крамницю, але нічого не купила. Дехто гадає, що вона думала купити якийсь подарунок для своєї невістки, що сподівається незабаром народження четвертої дитини.

● **Об'єднані Нації прийняли** на себе зобов'язання в рямцях Агенції для відбудови Південної Кореї — відбудувати школу, знищену минулого тижня військовим літаком, що впав на школу під час вишкільних вправ. Тоді згинуло 16 дітей, а 12 було ранених.

● **У Західньому Берліні** поліція заарештувала 370 комуністів, які перейшли із східньої частини міста, щоб розбити збори, заповіджені колишніми членами військової організації „Штальгельм", створеної в час між двома світовими війнами. Комуністи збиралися учинити велику авантуру, не знаючи, що збори відкликано. Заарештованих зревідували, списали їх персональні дані та адреси і відставили над кордон східньої зони міста.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ „В СВОБОДІ"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ., — Т-во Запорозька Січ, Від. 342 УНС повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 18-го грудня о год. 12-ій пополудні в галі церковній. Проситься всіх членів на означений час, і щоб заплатили свої вкладки якнайскорше. Довгуючих членів проситься, щоб вирівняли довги, бо будуть суспендовані. Хто бажає вступити в члени УНСоюзу перед Новим Роком, хай прийде на Збори або зголоситься до секретаря John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J. — Гр. Волянський, предс., Н. Кіра, касир, І. Маркович, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18-го грудня, о год. 2-ій попол., в залі Клюбу, 13 Washington St. Просимо явитись бо буде справоздання річне і вибір управи на 1956 рік, рівнож будемо приймати членів як до Союзу так і до Т-ва без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відд. 137 повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю 18-го грудня в парафіяльній залі о год. 1-ій попол. Буде звіт урядників, звіт Контр. Комісії і вибір уряду на 1956 рік і ще деякі важливі справи. Довжних членів просимо вирівняти довги. — Г. Яворський, предс.; М. Колодруб, кас.; Ст. Колодруб, секр.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. — Б-во св. о. Николая, Відділ 13 повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що **річні збори** відбудуться в неділю 18-го грудня о год. 2-ій по полудні в залі Укр. Гор. Клюбу 402-25 вулиця.

Буде вибір уряду на рік 1956, тому обов'язком кожного члена прибути. — А. Урбан, секр.

ОЛИФАНТ, Па. — Б-во св. Кирила і Методія, Відд. 86 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю 18 го грудня, зараз по Співаній Сл. Божій в парафіяльній шкільній авдиторії при Рівер стр.

Просимо всіх членів прийти на ці збори бо маємо обговорити деякі справи для добра нашого Відділу, буде звіт фінансовий за 1955 рік і вибір нового уряду на 1956 рік.

Довжних членів напоминається прийти і вирівняти залеглий довг, щоб не наразитись на суспенду. — Гр. Сайкевич, предс., П. Саламаха, касир і секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляємо всіх членів Т-ва „Любов", Відділ 370, що **річні загальні збори відбудуться в неділю**, 18. грудня, зараз по Співаній Сл. Божій, о год. 12. вполудне. На зборах буде вибиратися урядників на рік 1956, звіти з діяльности, тому просимо тепер вирівняти свої вкладки. Є два члени які прийняли переступні листи, не вирівнюючи своїх вкладок зі Т-ва і рівночасно не є прийняті в другім Відділі — такий член є суспендований і не має забезпечення.

Присутність всіх обов'язкова. Є справи до полагодження, як виплати хворим, дар на народні цілі і т. д. — К. Стасюк, предс., М. Хомета, касир, Р. Голубович, фін. секр. і В. Гіна, рек. секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що **місячні збори** відбудуться в неділю 18-го грудня, зараз по Сл. Божій. Довгуючих членів проситься вирівняти свій довг перед закінченням року. Просимо всіх членів прийти на збори. — В. Корчук, предс., В. Загвотський, касир, Д. Мушастий, секретар.

ТАВНТОН, МАСС. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 122, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 18. грудня, о год. другій попол., на залі Т-ва ч. 14 Maple Ave. Проситься членів і членкинь прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження як також буде вибір уряду на 1956 рік. — Є. Василик, предс.; В. Проніцкий, кас.; К. Сідзінський, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society Branch 259, will be held Sunday, Dec. 18, at Church Hall 4952 So. Paulina, at 1:30 P. M. — P. Trusiak Rec. Sec.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, відбудуться в неділю, 18-го грудня, в парафіяльній залі при 74 Геррис Еве., о год. 1-ій попол. точно. Обов'язково кожен член повинен явитись на ці збори, будуть важні справи до обговорення як також буде вибір уряду на 1956 рік. Пригадуємо кожному членові Т-ва і УНСоюзу, щоб вирівняли свої вкладки найдалі до 25-го грудня бо впротивнім разі будуть суспендовані. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори членів Т-ва св. Юрія, Відд. 239 відбудуться в суботу, 17-го грудня, в домі У. А. Горожан при 847 N. Franklin вул.; від год. 4:30 до 7-ої попол. Пригадуємо, що з уваги на річне замкнення належить обов'язково вирівняти членські вкладки до УНСоюзу. — Д-р Ґалан, предс.; Ковальчук, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, Відд. 64 відбудуться в суботу, 17-го грудня, о год. 7:30 веч., у Вінярського. Проситься всіх членів прийти на збори, довгуючих членів вирівняти свої залеглості до Союзу і Т-ва. — І. Бурний, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. грудня, о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі при 237 Hope Ave. На збори просимо прийти всіх членів, бо є важні справи до полагодження. З огляду на те, що в неділю св. о. Николай буде роздавати дарунки, збори почнуться точно в означений час. Просимо всіх членів вирівняти членські вкладки, бо до кінця року мусимо замкнути касові книги. — В. Марущак, рек. секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Отсим подаємо до відома членам 131-го Від. УНС ім. Митрополита Андрея Шептицького, що канцелярія Відділу є чинною кожної п'ятниці вечора між год. 7:30-8:30 в приміщенні СУМА, при 2457 Вест Шикаґо Авеню.

Просимо всіх членів вплачувати свої фінансові зобов'язання найдалі до дня 25 кожного місяця, себто дня в якому всі гроші муситься вислати до Централі.

Подбайте, щоб всі Ваші знайомі і приятелі стали членами нашого Відділу. Допоможіть у рості нашого Відділу. — Управа.

Посмертні Згадки

ІВАН ПРОЧАНИН, довголітній член Т-ва „Запор. Січ", Відд. 155 УНСоюзу в Перт, Амбой, Н. Дж., помер 1-го грудня 1955 р., в 75 р. життя. Оставив в смутку 4 синів і 6 доньок: Антона, Михайла, Петра і Миколу, доньки: Анну, Марію, Катерину, Гелену, Розалію і Ольгу. Покійний походив зі села Луково, пов. Ліско, Галичина. Похорон відбувся 3-го грудня з погр. заведення до Грек. Кат. Церкви при участи Родини, Кревних, Знайомих і Членів Т-ва. Тлінні останки похоронено на Грек. Кат. Централі в Перт Амбой, Н. Дж. — В. Й. П.!

М. Чумер, секр.

АННА СИДОР, довголітня членниця Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 90 в Сентралія, Па., померла 8. грудня 1955 р. Походила з села Височько Вижне, пов. Турка над Стриєм, Галичина. До У. Н. Союзу вступила 1926 року. Була доброю громадянкою своєї рідної укр. гр.-катол. церкви, та народу. Оставила в смутку мужа, три сини і три дочки та шестеро внуків. Похорон відбувся з дому жалоби до укр. гр.-католицької церкви Усп. Пр. Діви Марії а відтак на парафіяльний цвинтар. — В. Їй П.!

Управа Відділу.

† Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими, що Наша Дорога Мама і Бабуня,

бл. п. Павлина Пиндус

зі Станиславова.

проживши 73 роки, померла дня 23-го листопада 1955 р. в Гартфорд, Конн. — Вічна Їй Пам'ять!

В глибокому смутку

МИРОСЛАВА і ТАДЕЙ СОЛУК з дітьми.

В першу болючу річницю смерти

бл. п. Андрія Кучера

церковного маляра з Тернополя (Зах. Україна) відправиться В СЕРЕДУ, 21-го ГРУДНЯ, о год. 8-ій рано в українській грек.-кат. Церкві св. Юрія при 7-ій вул., в Ню Йорку

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

на яку Приятелів і Знайомих Покійного запрошує

Дружина МАРІЯ КУЧЕР

● РОЗШУКИ ●

Пошукую знайомого ДМИТРА ДМИТРІВ з села Якубів. — Моя адреса: JOHN HRYCYSZYN 1756 N. Sawyer Avenue Chicago 47, Ill.

Пошукую Зенона БАНДУРУ з села Бенева, пов. Золочів, який виїхав до Канади. Прошу писати на адресу: IVAN PITUSZEWSKI 120 Van Block Ave., Hartford, Conn. — USA. Канадійські часописи прошу про передрук.

Никола ПРОКОПЧУК, син Михайла шукає своїх Братів і Знайомих з села Олігриди, повіт Товмач, воєв. Станиславів, Зах. Україна. Прошу писати на адресу: Nykola Prokopczuk, 727 N. Hoyne Ave., Chicago 22, Ill. Заграничні часописи прошу передрукувати.

Євка БАРДИЖАК пошукує Анну СВИЩ, що походить з села Кропивник Старий, повіт Дрогобич. Правдоподібно перебувала в Німеччині близько французької границі. Прошу писати на таку адресу: Evka Pikulyk, 2135 W. Chicago Ave., Chicago Ill.

Пошукую мого знайомого Друга Михайла МАТУРА із села Девятир, пов. Рава Руська. У 1949 перебував у Німеччині, в Kizdingen. Пошукує його ATANAS KOZIJ 5353 So. Winchester Avenue Chicago 9, Ill.

▶ ВАРТІСНІ КНИЖКИ

— ЦЕ НАЙЦІННІШИЙ ПОДАРУНОК НА СВ. МИКОЛАЯ І РІЗДВО

Назва	Ціна
Англо-укр. словник — М. Подвезька	4.00
Велике цабе — Д. Гуменна	2.50
Багато неба — Д. Гуменна	2.50
Енциклопедія українознавства	$48.60
Твори Лесі Українки — 12 томів, полот. оправа	24.00
Катедра св. Софії у Києві — В-во УВАН	12.50
Фотоальбом „Любіть Україну"	12.50
Ісаак Мазепа — П. Феденко	3.00
Україна у війні за Державність — ген. О. Удовиченко	4.00
Договір Б. Хмельницького з Москвою 1654 р. — А. Яковлів	2.00
Збірка Українських Новель	3.00
Наш Львів — Видання „Червоної Калини"	3.00
Повний Українсько-Англійський Словник — Андрусишин — Крет	12.50
Львів — В-во Київ — полот. оправа з зол. витисками	9.00
Михайло Гайворонський — В. Витвицький	3.00
полот. оправа	3.50
Призначення України — Ю. Липа	1.50
Рай — В. Барка	3.00
Словник чужомовних слів — 25,000 чужомовних слів і виразів	6.00
Спогади — Є. Чикаленко — В-во УВАН	3.50
Твори М. Гоголя — I-II томи	3.75
Твори М. Куліша — В-во УВАН	3.50
Український Лікар — д-ра А. Т. Кібзея	6.00
Українсько-анг. словар — М. Подвезька	5.00
Українсько-англ. словник — М. Подвезька	5.00

Замовляйте:

"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3589. Витримання.

Тарзан відчув симпатію до „втікача" і жадібливо чекав на його оповідання. — Моє ім'я — Голт!

— Як вам відомо, Люанда — це португальська осада. Кілька років тому я купив плянтацію кави, сподіваючися заробити на торговельних зв'язках із Португалією.

— Кава — це важливий продукт, і мені йшло добре. — Тут вмішався Тарзан: — Я завважив, що Лазар також має багато плянтацій.

— Багато? Це ж його всі!

Тут Голт заскреготав зубами.

— Це значить всі, крім моєї!